

Yayın Geliş Tarihi: 2024-10-04

Yayın Onay Tarihi: 2024-12-12

DOI No: 10.35343/kosbed1561588

Fuat Orkun TAPŞIN¹

Elif KARAGÜN²

KOSBED, 2024, 48: 146-156

Spor Yapan Bireylerin İletişim Becerilerinin İncelenmesi

Examining the Communication Skills of Individuals Doing Sports

Özet

Bu çalışmanın amacı, sporla ilgilenen kişilerin iletişim becerilerini değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda, Sakarya'nın Serdivan ilçesindeki spor salonlarından ve etik kuruldan gerekli izinler alınmıştır. Veriler normal dağılıma uygunluk gösterdiğinden, parametrik yöntemler kullanılmıştır. İkili gruplar arasındaki karşılaştırmalar için bağımsız örneklem t-testi, birden fazla grup için ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Eğer çoklu gruplar arasında anlamlı bir fark bulunursa, bu farkın kaynağını saptamak için Scheffe testi yapılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, cinsiyet ve kitap okuma alışkanlığı değişkenlerinin iletişim puanları üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmazken, yaş, eğitim seviyesi ve ikamet edilen yer değişkenlerinin iletişim puanlarında anlamlı farklılıklara yol açtığı ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Spor, İletişim Becerileri, Spor Merkezi, İletişim

Jel Kodları: I12, 129

Abstract

The purpose of this study is to evaluate the communication skills of people who are interested in sports. For this purpose, the necessary permissions were obtained from the sports halls and the ethics committee in the Serdivan district of Sakarya. Since it was determined that the data showed a normal distribution, parametric methods were used to test the hypotheses. Independent sample t-test was applied for comparisons between paired groups, and One-Way Analysis of Variance (ANOVA) was applied for multiple groups. If a significant difference was found between multiple groups, Scheffe test was applied to determine the source of this difference. According to the findings of the study, while gender and book reading habit variables did not have a significant effect on communication scores, it was revealed that age, education level and place of residence variables caused significant differences in communication scores.

Keywords: Sports, Communication Skills, Sports Center, Communication

Jel Codes: I12, 129

¹Fuat Orkun Tapşın, Serbest Araştırmacı, fuat_orkun@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-6374-534X.

²Elif KARAGÜN, Kocaeli Üniversitesi, Rekreasyon Bölümü, Prof. Dr., elif.karagun@gmail.com, ORCID: 0000-0003-1974-4117

GİRİŞ

Spor, fiziksel ve ruhsal sağlığı geliştiren, kişilik ve karakter oluşumuna katkı sağlayan, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın önemli bir unsuru olarak değerlendirilmiş, belirli kurallar çerçevesinde rekabet ederek heyecan duyarak ve başarı elde etme amacı içeren bir faaliyet şeklinde tanımlanmıştır (Yetim ve Cengiz, 2010). Spor yapmak, genel fiziksel sağlık ve dayanıklılık seviyelerini arttırabilir (Tapşın ve Özdemir, 2024). Spor, günümüzde temel bir etkinlik olarak bireylerin ve toplumların ilerlemesine önemli bir katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, spor, toplumsal dayanışma ve birliği desteklediği, çeşitli coğrafyalarda yaşayan insanların ve kültürlerin tanınmasında önemli bir evrensel rol oynadığı toplum ve bireylerin niteliklerinden bağımsız olarak, tüm insanlara eşit bir şekilde sunulan evrensel değerleri barındırdığından da söz edilmiştir (Algün ve Sunay, 2010).

İletişim, farklı bireyler arasında bilgi paylaşımı, bilgi, düşünce, duygu veya diğer farklı şekillerdeki içeriklerin başkalarına aktarılması, diğer bir deyişle iletişimde; bilgiyi üretme, bilgiyi aktarma ve durumu anlamlandırma şeklinde süreçler olduğu belirtilmiştir (Aziz 2010; Dökmen, 2006; Gilligan vd., 2018). İletişim, insanların toplumsal gerçekliği ortaklaşa yaratıp düzenledikleri bir süreç olup, bilgi, düşünce, duygu ve becerilerin simgeler aracılığıyla iletilmesini, katılımcıların bilgi üretip karşılıklı anlayışa ulaşmak için bu bilgiyi paylaşmalarını ve bilginin herkes tarafından benzer şekilde anlaşılmasını, paylaşılmasını ve karşılıklı etkinin sağlanmasını kapsadığı açıklanmıştır (Dökmen, 2016). Bireylerin sosyal durumunu etkileyen bir durum da etkili ve başarılı iletişim kurulabilmesidir. Etkili ve sağlıklı bir iletişim için de iyi bir dinleme, açık bir şekilde iletişim kurma, güven algısı, empatik yaklaşım, açık fikirli ve karşındakine saygı gösterme gibi durumları içerdiği belirtilmiştir (Gilligan vd., 2018). Yine iletişimde sadece sözcüklerin etkili olmadığı, sözcüklerle birlikte beden dilinin etkili olduğu bildiğimiz bir gerçektir. Konuyla ilgili olarak literatürde de iletişimde kelimelerin yanı sıra vücut dilinin de önemli olması nedeniyle iletişim kurarken sadece sözcükler değil, sözel olmayan kısmını da etkili kullanmak gerektiği bildirilmiştir (Şahin, 2012; Korkut ve Bugay, 2014). Yapılan araştırmalar sözel olmayan mesajlar, yani sözel olmayan iletişimin sözel iletişime oranla daha fazla önemli olduğunu göstermiştir (Knapp ve Hall, 2009). İletişim becerisinin; sese dayalı olan sözel, hareket ve dokunsal mesajları içerenin bedensel şeklinde mesajların farklı karışımlarını içerdiği bildirilmiştir (Nelson-Jones, 2002).

Egan'a (2002) göre ise iletişimin temelde pek çok alt becerileri içerse de, etkili dinleme ve etkili tepki verme şeklinde olabildiği bildirilmiştir.

Etkili iletişim kurmak kişilerarası olan her yer ve durumda çok önemlidir. Literatür incelendiğinde aslında pek çok mesleklerde sağlıklı iletişim kurmanın iş verimliliğini arttırdığı, bireylerin çevresindekilerle çatışmaların azaldığı, aile içi ilişkilerde güçlü bağlar oluşturduğu söylenebilir. İletişimin sağlıklı kurulabilmesi de iletişim kuran kişilerin duygu durumunun etkili olduğu söylenebilir.

Spor, kişisel ve toplumsal sağlığı koruyucu ve geliştirici niteliklere sahip bir olgu olduğu için bir ihtiyaçtır (Çakmak ve Tapşın, 2020). Günümüzde spor ve iletişimin etkileşimini inceleyen araştırmalara göre, sporun duygu durumunu iyileştirme, travmatik ya da stresli olaylarla başa çıkma, zindeliği artırma gibi etkileri olduğu; bunun yanı sıra fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal açılarından bireylerin gelişimini destekleyen, bilgi, beceri ve liderlik yeteneklerini geliştiren bir araç olarak tanımlandığı görülmektedir (Day ve Wadey, 2017; Ekici vd., 2011; Gilson vd., 2005; Namı vd., 2017).

Spor ve egzersize katılım ile iletişimin sağlıklı olmasına katkı sunduğu görülmektedir. Yapılan araştırmalar düzenli yapılan egzersizin 20 dakika sonrasında serotonin salgılatması nedeniyle kişilerde bir rahatlama sağladığı ve bu rahatlamanın da öfke, gerginlik, kaygı ve nihayetinde de depresyon gibi ruh sağlığı açısından önemli belirtileri iyileştirmede destek verdiği söylenebilir. Sporun iyi hissetme, rahatlama yaratması sonucunda uyku kalitesi ile birlikte yaşam kalitesinin de artacağı yapılan çalışmalarla belirlenmiştir. Sporun gevşeme ve rahatlama sağlaması neticesinde; gerginlik, kaygı, ruhsal çökkünlük, öfke gibi kişilerarası ilişkilerde sorun oluşturabilecek duyguların iyileştirilmesinde olumlu etkiler yaratması nedeniyle iletişimi de sağlıklı bir düzeye getirmede önemli olduğu söylenebilir. Serbest zaman etkinliği olarak spor yapılması ve yapılan sporun düzenli olması önemli olmaktadır. Spor yapmak bireylerin iletişim becerilerini, takım içi uyumu, iş birliğini ve sosyal etkileşimin güçlenmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Her ne kadar sporun serotonin gibi hormonları salgılatarak duygu durumuna olumlu etki ettiği bilinse de düzenli spor yapmanın iletişim becerilerinde nasıl bir etki oluşturduğuna ilişkin ana problem çerçevesinde bir araştırma yapılması gerekli olduğu düşündürmüştür.

Bu açıdan spor yapan bireylerin iletişim becerileri öğrenilmek istenmiş ve aşağıdaki sorulara yanıtlar aranmıştır.

-Spor yapan bireylerin iletişim becerileri ne düzeydedir?

- Spor yapan bireylerin iletişim becerileri cinsiyet açısından anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?

- Spor yapan bireylerin iletişim becerileri yaşanan yer açısından anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?

- Spor yapan bireylerin iletişim becerileri öğrenim durumları açısından anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?

- Spor yapan bireylerin iletişim becerileri yaş grubu açısından anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?

- Spor yapan bireylerin iletişim becerileri, kitap okuma alışkanlıklarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

1. YÖNTEM

1.1. Araştırma Deseni

Bu çalışmanın amacı, spor yapan bireylerin iletişim becerilerinin; yaş, cinsiyet, serbest zamanlarında kitap okuma alışkanlığı, ikamet edilen yer ve eğitim durumu gibi değişkenlere göre incelenmesidir. Bu doğrultuda, araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinde hem deneysel hem de deneysel olmayan çalışmaların yapılabileceği vurgulanmıştır (Bekman, 2022). Tarama modelinde ise, araştırmanın hedef kitlesine yönelik bir sonuca ulaşmak amacıyla, evrenin tamamı veya belirlenen örnekleme incelemeler yapılabileceği belirtilmiştir (Karasar, 2004).

1.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni Sakarya'nın Serdivan ilçesinde bulunan spor merkezlerine devam eden bireylerdir. Örneklem grubunu ise Serdivan'daki spor merkezlerinde spor yapan ve araştırmanın

amacı açıklandıktan sonra araştırmaya gönüllü katılmak isteyen ve 18 yaşından büyük bireylerdir. Bu çalışmada da araştırmanın amacı ve yöntemi hakkında geniş bir bilgilendirme yapıldıktan sonra araştırmaya gönüllü katılım sağlayarak anketleri dolduran toplam 204 gönüllü katılımcı örnekleme oluşturmuştur.

Tablo 1: Spor Yapan Bireylerin Demografik Özellikleri

	Değişkenler	Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	93	45.6
	Erkek	111	54.4
Yaş	18-23	85	41.7
	24-29	57	27.9
	30 yaş ve üzeri	62	30.4
Kitap Okuma Durumu	Düzenli	85	41.7
	Bazen	73	35.8
	Okumuyorum	46	22.5
Öğrenim Durumu	Lise	66	32.4
	Üniversite	138	67.6
Yaşadığınız Yer	Merkez	141	69.1
	Taşra	63	30.9

Spor yapan bireylerin demografik özelliklerine bakıldığında cinsiyet değişkeninde 93'ünün (%45.6) kadın, 111'inin (%54.4) erkek olduğu görülmüştür. Yaş değişkenine bakıldığında 85'inin (%41.7) 18-23 yaş, 57'inin (%27.9) 24-29 yaş, 62'inin (%30.4) 30 yaş ve üzeri olduğu yanıtı alınmıştır. Kitap okuma değişkeninde 85'inin (%41.7) düzenli okuyan, 73'ünün (%35.8) bazen okuyan, 46'nın (%22.5) kitap okumayan kişiler olduğu tespit edilmiştir. Öğrenim durumunda 66'nın (%32.4) lise, 138'inin (%67.6) üniversite mezunu olduğu görülmüştür. Yaşadığınız yer değişkenine bakıldığında 141'inin (%69.1) merkez, 63'ünün (%30.9) taşra olduğu yanıtı alınmıştır.

1.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın amacı katılımcılara açıklandıktan sonra, Kişisel Bilgi Formu (5 sorudan oluşan) ve Korkut'un (1997) geçerlilik çalışmasını yaptığı, 25 maddeden oluşan 5'li likert tipi İletişim Becerileri Ölçeği uygulanmıştır. Bu ölçek içinde ters madde bulunmamaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 25, en yüksek puan ise 125 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin alfa iç tutarlılık katsayısı Korkut ve Bugay (2014) tarafından 0,80 olarak rapor edilmiştir. Araştırma kapsamında yapılan güvenilirlik analizi sonucunda ise ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0,829 olarak hesaplanmış ve bu oran, ölçeğin bu araştırma için güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır.

1.4. Verilerin Analizi

Araştırmacı tarafından gönüllü katılımcılara verilen anketler, doldurulmasının ardından geri toplanmıştır. 'İletişim Becerileri' ölçeği ile kişisel bilgi formu uygulandıktan sonra sorular ve yanıtlar gözden geçirilmiş, geçerli olduğu tespit edilen 204 ölçek çalışma kapsamında değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler, SPSS 25.00 ile analiz edilmiştir. Araştırmada kullanılan istatistiksel yöntemler arasında ölçek için frekans, yüzde dağılımları ve ortalama hesaplamaları yer almıştır. Verilerin normal dağılımı incelenmiş ve -1.5 ile +1.5 aralığında olduğu gözlemlenmiştir. Bu aralığın, verilerin normal dağılımını temsil eden beklenen değerler arasında olduğu belirtilmiştir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Verilerin normal dağıldığı tespit edildiği için hipotez testleri olarak parametrik testlerden bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi ve farkın kaynağını bulmak için Scheffe testi kullanılmıştır.

Araştırma Yayın Etiği: Araştırmanın etik uygunluğu için Kocaeli Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Enstitüsü Etik Kurulu'ndan onay alınmıştır (Tarih/sayı:25.03.2024/E-25570843).

Tablo 2: Araştırmada Kullanılan Ölçeğin Güvenirliği

Ölçek	Madde Sayısı	Cronbach's Alpha
İletişim Becerisi	25	,829

Tablo 2' ye bakıldığında; araştırmada kullanılan iletişim becerisi ölçeğinin Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısının $a = ,829$ olduğu tespit edilmiştir.

2. BULGULAR

Tablo 3: İletişim Becerisi Ölçeğine İlişkin Ortalama Değerler

	Madde Sayısı	Ort	Std. Sapma	Çarpıklık	Basıklık
İletişim Becerisi Ölçeği	25	45.92	9.36	-,448	,212

Araştırmaya katılan bireylerin iletişim becerisi puan ortalaması 45.92 ± 9.36 olduğu görülmüştür. Ölçüm aracından elde edilen değerlerin çarpıklık ve basıklık analizleri yapıldığında, verilerin normal dağılıma uyumlu olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle, veri analizinde parametrik testlerin kullanılması tercih edilmiştir.

Tablo 4: Cinsiyet Değişkeni Açısından İletişim Becerileri T Testi Analiz Sonuçları

İletişim Becerisi Ölçeği	N	X	Ss	T	P	
Cinsiyet	Kadın	93	45.77	9.61	-	,775
	Erkek	111	46.15	9.23	,287	

Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyet değişkenine göre iletişim ortalama puanlarına bakıldığında anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur ($p>,05$). Ancak bu araştırmada erkeklerin kadınlara göre iletişim ortalama puanlarının daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 5: Eğitim Durumuna Göre Spor Yapan Bireylerin İletişim Becerileri T Testi Analiz Sonuçları

İletişim Becerisi Ölçeği		N	X	Ss	T	P
Eğitim Durumu	Lise	66	44.71	9.07	2,826	,005
	Üniversite	138	48.62	9.54		

Spor yapan bireylerin eğitim durumu değişkenine göre analiz sonuçlarına bakıldığında öğrenim durumuna bağlı olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir ($p<0,005$). Bu araştırmada, spor yapan bireylerin iletişim becerileri incelendiğinde; üniversite mezunlarının iletişim puan ortalamalarının lise mezunlarına göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 6: Yaşanılan Yerin Özelliğine Göre Spor Yapan Bireylerin İletişim Becerileri T Testi Analiz Sonuçları

İletişim Becerisi Ölçeği		N	X	Ss	T	P
Yaşanılan Yer	Taşra	63	44.36	8.96	-	,000
	Merkez	141	49.60	9.36	3,805	

Yaşanılan yer durumu değişkenine göre bakıldığında; araştırmaya katılan bireylerin iletişim ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür ($p<0,000$). Yapılan bu araştırmada merkezde yaşayan bireylerin taşrada yaşayan bireylere göre iletişim becerileri ortalama puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 7: Spor Yapan Bireylerin Buldukları Yaşa Göre İletişim Becerileri Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

İletişim Becerisi Ölçeği		N	X	Ss	F	P	Farkın Kaynağı
Yaş	18-23 ^a	85	42.84	9.35	4.609	,011	A-b A-c
	24-29 ^b	57	47.03	9.14			
	30 yaş ve üzeri ^c	62	47.41	9.21			

Yaş değişkenine göre iletişim becerileri ortalamaları karşılaştırıldığında araştırmaya katılan bireylerin iletişim ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur ($p<0,011$). Bu anlamlı farkın kaynağını bulmak için yapılan Scheffe testinde, araştırmaya katılan 24-29 yaş grubunun ve 30 yaş ve üzeri bireylerin ortalama puanlarının, 18-23 yaş grubuna göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 8: Araştırmaya Katılan Bireylerin Kitap Okuma Alışkanlığına Göre İletişim Becerileri Varyans Analizi Sonuçları

İletişim Becerisi Ölçeği		N	X	Ss	F	P
Kitap Okuma Durumu	Düzenli okuyorum	85	45.17	8.60	1,963	,143
	Bazen okuyorum	73	47.71	9.23		
	Okumuyorum	46	44.92	9.80		

Araştırmaya katılan bireylerin kitap okuma alışkanlığına göre iletişim becerileri puan ortalamalarına bakıldığında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür ($p>.05$). Ancak bu araştırmada düzenli kitap okuyan ve bazen kitap okuyan bireylerin kitap okumayan bireylere göre daha fazla ortalama puana sahip olduğu söylenebilir.

2. TARTIŞMA

Araştırmaya katılan bireylerin iletişim becerileri ortalama puanları, cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde, anlamlı bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Cinsiyet ile iletişim arasındaki etkileşim, çevresel faktörler, aile yapısı ve kültürel etmenler gibi birçok unsurdan etkilenebilir. Kuşat (2023) araştırmasında, cinsiyetin iletişim becerileri üzerindeki etkisinin aile yapısı ve kültürel geçmiş gibi çeşitli faktörlere bağlı olabileceğini vurgulamıştır. Literatür incelendiğinde, bu araştırma sonuçlarına benzer şekilde, cinsiyet ile iletişim becerileri arasında anlamlı bir fark olmadığını belirten çalışmaların mevcut olduğu görülmektedir (Tekeli, 2018; Ulukan, 2012). Ancak, cinsiyet ile iletişim becerileri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu öne süren çalışmalar da bulunmaktadır (Bayrak ve Nacar, 2024; Karademir ve Türkçapar, 2016). Bu araştırmada cinsiyet ve iletişim becerileri arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamış olsa da, önceki araştırmalar iletişim becerilerinin cinsiyet açısından önemli olabileceğini düşündürmektedir.

Spor yapan bireylerin eğitim durumuna göre iletişim puanlarına bakıldığında anlamlı bir farklılık olduğu ve bu anlamlı farklılığında üniversite mezunları lehine olduğu sonucu bulunmuştur. Bireylerin kişisel deneyimleri, sosyal çevreleri, kültürel bağlamları ve psikolojik özellikleri iletişim becerilerini etkileyebilir. İletişim becerisinin bir kişilik özelliği olmadığı, aksine öğrenilen bir dizi beceri olduğu belirtilmiştir (Akyurt, 2009). Eğitim seviyesi yükseldikçe, iletişim yeteneklerinin de gelişmesi zaten beklenmektedir (Başar, 2011). Literatüre bakıldığında eğitim durumu yüksek olan bireylerin iletişim puanlarını yüksek bulan çalışmaların olduğu görülmüştür (Aksoy, 2019; Tekeli, 2018; Kumcağız vd., 2011). Öte yandan eğitim durumu ile iletişim düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulmayan çalışmalarında olduğu da görülmüştür (Bezci vd., 2022; Sert, 2018; Akyol, 2019). Yapılmış çalışmalara bakıldığında eğitim durumunun iletişim becerilerini etkilediği görülmüştür. Bu çalışmada da üniversite mezunlarının lise mezunlarına göre iletişim düzeylerinin yüksek olması, eğitim durumunun iletişim becerilerinde önemli bir etken olduğunu düşündürmüştür.

Yaşanılan yer değişkenine göre araştırmaya katılan bireylerin iletişim puanlarına bakıldığında; anlamlı bir farklılık olduğu bu anlamlı farklılığında merkezde yaşayan bireylerin lehine olduğu görülmüştür. Bireylerin iletişim becerilerini anlamak, onların sosyal etkileşim fırsatlarına, kültürel çeşitliliğe ve eğitim olanaklarına erişimleri açısından önemlidir. Öztuna ve Gürhan (2023) yaşanılan yerin iletişim becerilerini etkilediğini ve bunun da çevresel stresörlerin, farklı rol/sorumluluklar ve

sosyal çevreden kaynaklanabileceğini ileri sürmüşlerdir. Yine yapılmış farklı çalışmalara bakıldığında yaşanan yerin iletişim becerilerini etkilemediğini bulan araştırmaların olduğu da görülmüştür (Acar, 2009; Akçam vd., 2019). Bu çalışmada merkezde yaşayan bireylerin taşrada yaşayan bireylere göre iletişim puanlarının yüksek olmasında yaşanan yerin kalabalık kent merkezi olması, kişilerin kalabalık ortamlarda ister istemez bir iletişim ağı içerisinde bulunmasını gerektirmesi, kendini doğru ifade edebilmesi, ayrıca kırsala göre değişen aile yapısında kendi başına işlerini başarabilme, sorunlarla baş etme gerektirmesi sonucunda bireylerin kırsala göre kent merkezlerinde iletişim becerileri puanlarının yükselmesini sağladığı düşünülmüştür.

Yaş değişkenine bakıldığında araştırmaya katılan bireylerin iletişim puanlarında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur. Yapılan bu çalışmada yaşın artmasına bağlı olarak iletişim puanlarının da arttığı görülmüştür. Köser ve Barut (2020) yapmış oldukları çalışmada yaşam deneyimlerinin ve etkileşime girme durumunun iletişim becerileri için önemli olduğunu göstermişlerdir. Konuyla ilgili literatüre bakıldığında yaş ile iletişim becerileri arasında anlamlı farklılık bulan çalışmaların olduğu görülmüştür (Görür, 2001; Yıldırım, 2015). Yaş ile iletişim becerileri arasında herhangi bir anlamlı farklılık bulmayan çalışmaların olduğu da görülmüştür (Alkaya, 2004; Yılmaz ve Çimen, 2008; Karademir ve Türkçapar, 2016). Araştırmamızda yaşın artmasına bağlı olarak iletişim puanlarını artmasının yaşın iletişim becerilerinde önemli olduğunu ortaya koymuştur.

Araştırmaya katılan bireylerin kitap okuma durumuna göre iletişim becerilerine bakıldığında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Ancak herhangi bir anlamlı farklılık bulunmasa da kitap okumanın, bireylerin kelime dağarcığını ve ifade yeteneğini geliştirmesi sonucunda iletişim becerilerinin olumlu yönde etkilenebileceği düşünülmüştür. Karatekin vd. (2012) yapmış oldukları çalışmada kitap okuma ile iletişim becerileri arasında pozitif yönde yüksek bir ilişki olduğu sonucunu bulmuşlardır. Akan ve Günek (2021), kitap okumanın iletişim becerilerini geliştirebileceğini, çünkü okumanın kelime dağarcığını zenginleştirerek konuşma yeteneklerini geliştirdiğini belirtmişlerdir. Karatekin vd. (2012) gerçekleştirdiği çalışmaya göre, ortaokul öğrencilerinin kitap okuma seviyelerindeki artışın, ortaokul öğrencilerinin iletişim becerilerinin yükselmesine yol açtığını ortaya koymuşlardır. Yapılan çalışmada her ne kadar kitap okuma durumunda iletişim düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunmasa da yapılmış diğer çalışmaların sonuçlarında kitap okumanın iletişim becerileri için önemli olduğunu göstermesi nedeniyle araştırma sonuçları açısından yorumlanmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bulgularına göre, cinsiyet ve kitap okuma alışkanlığı değişkenlerinin iletişim puanları üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmazken, yaş, eğitim seviyesi ve ikamet edilen yer değişkenlerinin iletişim puanlarında anlamlı farklılıklara yol açtığı ortaya konmuştur. Bu sonuca göre, iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar planlanırken yaş, eğitim seviyesi ve ikamet edilen yer gibi faktörlere odaklanılabilir; cinsiyet ve kitap okuma alışkanlığı değişkenleri ise destekleyici unsurlar olarak göz önünde bulundurulabilir.

ETİK BEYAN

Yazar(lar) çalışmanın tüm süreçlerinin araştırma ve yayın etiğine uygun olduğunu, etik kurallara ve bilimsel atıf gösterme ilkelerine uyduğunu beyan etmektedir.

Araştırmanın yürütülebilmesi için, araştırmaya başlamadan önce Kocaeli Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Enstitüsü Etik Kurulu'ndan onay alınmıştır (Tarih/sayı:25.03.2024/E-25570843).

YAZAR KATKI ORANI

Fikir / kavram: FOT; Tasarım: FOT, EK; Veri toplama: FOT; Veri işleme: FOT; Analiz ve/veya yorum: FOT, EK; Kaynak tarama: FOT, EK; Makalenin yazımı: FOT, EK; Eleştirel inceleme: FOT, EK. Eleştirel inceleme: FOT, EK.

FİNANSAL DESTEK

Bu çalışma mali açıdan desteklenmemiştir.

ÇIKAR ÇATIŞMASI

Yazarlar arası çıkar çatışması yoktur.

Kaynakça

- Acar, V. (2009). Öğretmen adaylarının iletişim becerileri. [Yüksek Lisans Tezi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi]. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Burdur.
- Akan, Y., & Günek, A. (2021). Üniversite öğrencilerinin iletişim ve problem çözme beceri düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi: *Muş Alparslan Üniversitesi örneği. Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 44-52.
- Akçam, A., Kanbay, Y., & Işık, E. (2019). Hemşirelik öğrencilerinin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi. *Artvin Çoruh Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 74-92.
- Aksoy, U. (2019). Farklı klasmanlarda görev yapan futbol hakemlerinin iletişim becerileri ve özgüven düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. [Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi]. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Aydın
- Akyol, P. (2019). Farklı fakültelerdeki öğrencilerin iletişim becerilerinin karşılaştırılması. *Spor Eğitim Dergisi*, 3(3), 71- 77.
- Akyurt, N. (2009). Sağlıkta iletişim ve marmara üniversitesi sağlık hizmetleri meslek yüksek okulu öğrencileri'nin iletişim becerileri. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*.4:15-33.
- Algün Doğu, G., & Sunay, H. (2010). Uluslararası ilişkiler ve spor. *Sportre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(3), 93-100. https://doi.org/10.1501/Sporm_0000000182.
- Alkaya, Y. (2004). Lise Öğrencilerinin İletişim ve empati becerilerinin sosyo-demografik değişkenler açısından incelenmesi. [Yüksek Lisans Tezi., Dokuz Eylül Üniversitesi]. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. İzmir.
- Aziz, A. (2010). İletişime Giriş, Hiperlink Yayınları, 3. Baskı, İstanbul.
- Başar, G. (2011). Hemşirelerde ve hemşirelik öğrencilerinde problem çözme ve iletişim becerilerinin değerlendirilmesi. [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi]. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Bayrak, E., & Nacar, E. (2024). Profesyonel takım sporlarında görev yapan antrenörlerin iletişim beceri düzeylerinin araştırılması. *The Journal Of Academic Social Science*, 14(14), 391-405.
- Bekman, M. (2022). Halkla ilişkiler uygulamalarında nicel araştırma yöntemi: İlişkisel tarama modeli. *Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 6(16), 238-258.
- Bezci, Ş., Akgül, M. N., Göktepe, M., & Gölgeleyen, H. (2022). Taekwondo antrenörlerinin iletişim becerileri ile liderlik yönelimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(Özel Sayı 2), 783-797.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı (28. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Day, M. C., & Wadey, R. (2017). Researching Growth Following Adversity in Sport and Exercise: Methodological Implications and Future Recommendations. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 9(4), 499-513.
- Çakmak, G., & Tapşın, F. O. (2020). Belediyelerin Sunduğu Spor Hizmetlerine Yönelik Halkın Algı ve Beklentileri-Adapazarı İlçesi Örneği. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(3), 263-275.
- Dökmen, Ü. (2016). İletişim çatışmaları ve empati. Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Dökmen Ü. (2006) Sanatta ve günlük yaşamda iletişim çatışmaları ve empati. 35.Baskı. Sistem Yayıncılık, İstanbul, 19-38.
- Egan, G. (2002). The skilled helper: A problem-management and opportunity-development approach to helping (7th ed.) Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.
- Ekici, S., Çolakoğlu, T., & Bayraktar, A. (2011). Dağcılık Sporuyla uğraşan bireylerin bu spora yönelme nedenleri üzerine bir araştırma. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2), 110-119.
- Gilligan, T., Coyle, N., Frankel, R. M., Berry, D. L., Bohlke, K., Epstein, R. M., Nguyen, L. H. (2018). Patient-clinician communication: american society of clinical oncology consensus guideline. *Obstetrical & Gynecological Survey*, 73(2), 96-97.
- Gilson, N. D., Cooke, C. B., & Mahoney, C. A. (2005). Adolescent physical self-perceptions, sport/Exercise and Lifestyle Physical Activity. *Health Education*, 105(6), 437-450.
- Görür, D.(2001). Lise öğrencilerinin iletişim becerilerini değerlendirmelerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. [Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi]. Sosyal Bilimler Enstitüsü,Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Adana.
- Karademir, T., & Türkçapar, Ü. (2016). Bireysel ve takım sporcularında iletişim becerilerinin incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(4), 67-80.
- Karasar, N. (2004). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karatekin, K., Sönmez, Ö. F., & Kuş, Z. (2012). İlköğretim öğrencilerinin iletişim becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Turkish Studies (Elektronik)*, 7(3 b), 1695-1708.
- Knapp, M. L. & Hall, J.A., Horgan, T. G. (2021). Nonverbal communication in human interaction (9th Ed.) Boston: Wadsworth/Cengage.
- Korkut, F. (1997) Üniversite Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi. IV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri. Anadolu Üniversitesi, 208-218, Eskişehir.

- Korkut O. F., Bugay, A. (2014). İletişim becerileri ölçeği'nin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 10 (2). 51-64.
- Koser, İ. E., & Barut, Y. (2020). Üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri, problem çözme becerileri ve bağlanma stilleri ilişkisi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 15(23), 1765-1789.
- Kumcağız, H., Yılmaz, M., Çelik, S.B., Avcı, İ.A. (2011). Hemşirelerin iletişim becerileri: Samsun ili örneği. *Dicle Tıp Dergisi*, 38(1):49-56.
- Kuşat, Z. (2023). Spor yapan bireylerin, etkili iletişim becerilerinin karar verme düzeyleri ile olan ilişkisinin incelenmesi. [Yüksek Lisans Tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi]. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.
- Namlı, A., Temel, C., Güllü, M. (2017). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin ürettikleri metaforlar. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(2), 479-496.
<https://doi.org/10.4135/9781446217504>
- Nelson-Jones, R. (2002). *Essential counselling and therapy skills: The skilled client model*. London: SAGE Publications Ltd.
- Öztuna, Ş., & Gürhan, N. (2023). Sağlık Alanında İletişim Becerisi ve Şiddet: Tokat İli Örneği. *MEYAD Akademi*, 4(1), 57-79.
- Sert, A. (2018). Kamu ve özel okul öncesi eğitim kurumu yöneticilerinin iletişim becerilerinin incelenmesi. [Yüksek Lisans Tezi, Sabahattin Zaim Üniversitesi]. Eğitim Yönetimi ve Denetimi Ortak Yüksek Lisans Programı, İstanbul.
- Şahin N. (2012). Elit düzeyde takım sporu ve bireysel spor yapan iki grubun iletişim becerilerinin karşılaştırılması. *Sportre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(1): 13-16
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th Edition). Boston: Pearson.
- Tapşın, F. O., & Özdemir, E. (2024). Bireylerin Spor Yapma Durumlarına ve Bireysel Değişkenlere Göre E-Spor Tutumlarının İncelenmesi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(2), 187-198.
- Tekeli, Ö. (2018). Elit düzey kadın ve erkek voleybolcular ile basketbolcuların iletişim becerilerinin incelenmesi. [Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi]. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- Ulukan, H. (2012). İletişim becerilerinin takım ve bireysel sporculara olan etkisi. [Yüksek Lisans Tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi]. Sosyal Bilimler Enstitüsü Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Karaman.
- Yetim, A., Cengiz, R., (2010). *İletişim ve Spor*, Berikan Yayınevi Ankara s.13.
- Yıldırım, F. (2015). Fen Lisesi ve Spor Lisesi öğrencilerinin iletişim becerilerinin incelenmesi. [Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi]. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Elazığ.
- Yılmaz I, Çimen Z. (2008). Beden Eğitimi öğretmen adaylarının iletişim becerileri düzeyleri. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*.10(3):3-14.